

Да ли сте радник по уговору (contract) или на одређено време (casual)?

Говоримо ваш језик ☎ 13 1202

Ако поднесете молбу за једну од следећих исплата доходне помоћи, можда ћете морати да сачекате одређени период пре него што добијете исплату.

- Помоћ за незапослене (Newstart Allowance)
- Исплата за омладину (Youth Allowance)
- Исплата за студенте (Austudy)
- Болеснички додатак (Sickness Allowance)
- Исплата за неговатеља (Carer Payment)
- Специјална бенефиција (Special Benefit [само за носиоце одређених виза])
- Инвалидска пензија (Disability Support Pension [осим за особе са трајним слепилом])
- Родитељски додатак (Parenting Payment), или
- Допатак за удовице (Widow Allowance).

Ако сте ви или ваш партнер радили по уговору или на одређено време у последњих шест месеци, можда ћете морати да сачекате одређени период пре него што почнете да примате исплате. Период чекања важи за сезонске раднике од 1999, а од 20. септембра 2006. такође важи за раднике по уговору и раднике на одређено време.

Шта је то рад по уговору или на одређено време?

Рад по уговору (Contract work) је било који рад који се ради по уговору за одређени посао и/или на одређени временски период, укључујући и уговор подизвођача.

Рад на одређено време (Casual work) је рад који се обавља с времена на време (или повремено), за који може да се каже да ће престати или да се неће обављати неко време, који траје мање од једне године и где радник не стиче право на плаћени одмор.

Рад по уговору и рад на одређено време може да обухвати:

- посао са редовним прекидима – као што је рад у фабрикама које привремено престају са радом за време Божићних празника или ради редовног одржавања.

Are you a contract or casual worker? - Serbian

- било који посао који се редовно завршава и почиње – као што је рад у рударству и нафтној индустрији
- посао који није сталан, где је период прекида радног односа предвидљив
- ако се замењује нека особа на послу (relief) – као што је замена радника у просвети и здравству
- саветодавне послове
- посао по уговору, укључујући подуговоре
- здравствене и медицинске раднике, и
- рад по уговору у уметничкој и естрадној делатности.

Да ли ће период чекања важити за вас?

Период чекања **неће** важити за вас ако:

- је посао који сте радили трајао више од годину дана, или
- сте стекли право на плаћени одмор док сте радили по уговору или на одређено време.

Период чекања важиће за вас ако:

- посао који сте обављали одговара опису посла по уговору или на одређено време, и
- ако вам је зарада на том послу била изнад просечне недељне зараде за редовно радно време - AWOTE*.

Centrelink ће израчунати колико дуго треба да чекате пре него што ћете имати право на исплату, ако се период чекања односи на вас.

Постоје извесни изузеци по питању периода чекања, што ће се продискутовати са вама када ћете имати разговор у вези вашег захтева.

* Просечна недељна зарада за редовно радно време (AWOTE) је зарада коју Аустралијски биро за статистику узима као мерило за зараду Аустралијанаца који раде редовно радно време сваке недеље. Одговарајући AWOTE износ за захтеве из 2006. године је \$1022.60 недељно за самце и \$2045.20 недељно за парове. Ова цифра се ажурира сваке године. Следећи примери приказују како се обрачунава период чекања на исплате.

www.centrelink.gov.au

Australian Government

Колики је период чекања?

То зависи од тога колико сте зарађивали на послу и колико дуго сте радили.

Ако сте зарађивали више од просечне недељне зараде за редовно радно време (AWOTE), можда ћете морати да чекате извесно време на исплату.

Следећи примери показују како се обрачунава период чекања.

Пример број 1

Рејчл је радила у хотелу осам недеља. Кад је остала без посла, поднела је захтев за помоћ за незапослене (Newstart Allowance). Њена укупна зарада за тај период је била \$12 288.

Период чекања за Рејчл израчунат је на следећи начин:

Корак 1: Укупна зарада са посла подељена са AWOTE просеком (\$1022.60)
 $\$12\,288 \div \$1022.60 = 12.01$ недеља.
 (То значи да је Рејчл примила износ који је јаднак просеку AWOTE од 12.01 недеља).

Корак 2: 12.01 недеља – (минус) осам недеља колико је Рејчл радила = 4.01 недеље

Ова сума се заокружује на доњи најближи цели број, што је у ствари боље за Рејчл: четири недеље.

Рејчл ће морати да чека четири недеље од дана када је престала да ради, пре него што може да добије помоћ за незапослене (Newstart Allowance).

Пример број 2

Дарен је ожењен и радио је на градилишту 16 недеља. Остао је без посла и тражи помоћ за незапослене (Newstart Allowance). Његова укупна зарада за тај период је била \$34 234. Даренова партнерка Џули ради скраћено радно време (part-time) у рачуноводству. Њена зарада за 16 недеља, док је Дарен радио на градилишту – била је \$9376. Кад је Дарен остао без посла, они су тражили помоћ за незапослене (Newstart Allowance)

Њихов период чекања је израчунат на следећи начин:

Корак 1: Дарен и Џули су заједно зарадили
 $\$34\,234 + \$9376 = \$43\,610$

Корак 2: Њихова укупна зарада се дели са AWOTE просеком за парове \$2045.20
 $\$43\,610 \div \$2045.20 = 21.32$ недеље

Корак 3: 21.32 недеље – (минус) 16 недеља колико је Дарен радио = 5.32 недеље

Овај број се заокружује на доњи најближи цели број: пет недеља.

Дарен и Џули ће морати да чекају пет недеља од датума када је Дарен престао да ради, пре него што могу да добију помоћ за незапослене (Newstart Allowance)

Пример број 3

Брајан је самац и радио је 26 недеља као заменик болничара. Он је завршио посао пре шест недеља и одлучио је да оде на одмор пре него што почне да тражи нови посао, па је тек сада затражио помоћ за незапослене. Његова укупна зарада за тај период је била \$30 585.

Његов период чекања је обрачунат на следећи начин:

Корак 1: укупна зарада са посла подељена са AWOTE просеком (\$1022.60)
 $\$30\,585 \div \$1022.60 = 29.90$ недеља.

Корак 2: 29.90 недеља – (минус) 26 недеља колико је Брајан радио = 3.90 недеља

Овај број се заокружује на доњи најближи цели број: три недеље.

Ове три недеље се рачунају од датума када је Брајан престао да ради. Брајан неће морати да чека да добије помоћ за незапослене (Newstart Allowance) због тога што је од датума кад је престао да ради већ прошло шест недеља.

Шта треба да обезбедите за Centrelink?

Ако сте ви или ваш партнер завршили посао по уговору или на одређено време у периоду до шест месеци пре него што поднесете захтев за исплату, мораћете да попуните формулар за Centrelink у коме ћете навести податке као што су:

- врста посла коју сте обављали (ви и/или ваш партнер) и за кога
- када сте почели и престали
- ваша бруто зарада за тај период, и
- детаље о било каквим одбицима које можете потраживати (по прописима Пореске управе (АТО)).

Такође ће бити потребно да доставите доказ о томе у виду платног одреска, књиге фактура, резимеа годишње зараде (group certificate) потврде о заради и одбицима коју издаје послодавац, рачун прихода и расхода, платни списак, извештај из банке, евиденције радног времена или писмо од вашег послодавца.

Ако нисте сигурни да ли ће ове промене утицати на вас, или желите више информација, контактирајте Centrelink. Ако будете имали финансијских тешкоћа у току периода чекања, или вам је потребна финансијска помоћ, разговарајте са Centrelink-ом.

Ако сте послодавац чији радници су можда погођени, Centrelink од вас може да тражи извесне информације о њиховом раду. Молимо вас да назовете Centrelink's Business Hotline на **13 1158** ако имате било каквих питања.

Не носимо одговорност

Информације у овој публикацији су само водич о исплатама које се могу добити.

Које су ваше обавезе?

- Ваша обавеза је да одлучите да ли желите да се пријавите за исплате и да поднесете молбу, имајући у виду своје специфичне околности.
- Информације су тачне септембра 2006, али свакако могу да се промене.

Од ког датума се врше исплате?

Већина владиних исплата се врши од, или после, датума подношења молбе. Дакле, што пре поднесете молбу, пре ћете бити плаћени.

Какви су услови ако је укључено и треће лице?

Ви можете да се обратите и трећем лицу, које није члан Centrelink-а. Ако то урадите, не заборавите да Centrelink не овлашћује трећа лица да вама пружа информације или савете о исплатама.

Да бисте разговарали са Centrelink-ом на неком другом језику осим енглеског, назовете **13 1202*** Информације на вашем језику могу такође да се нађу на вебсајту **www.centrelink.gov.au**

* Позиви на бројеве који почињу са "13", преко стандардног телефона, могу да се обаве из било ког места Аустралије по цени која није већа од цене локалног позива (цена позива може да варира, зависно од компаније која обезбеђује телефонску услугу). Позиви на бројеве који почињу са "1800" су бесплатни. Позиви са јавних и мобилних телефона могу да се наплате по вишој тарифи..